

Musea in transitie

Rollen van betekenis

erfgoed
nederland

Frans Hoving, Natasja Wehman,
Odette Reydon, Karien van Schaik

MUSEA IN TRANSITIE.
ROLLEN VAN BETEKENIS

Uitgave Erfgoed Nederland,
Amsterdam 2010

ISBN 978-90-78956-12-9

Downloaden via

[erfgoednederland.nl/upload/
documenten/musea_in_
transitiedef.pdf](http://erfgoednederland.nl/upload/documenten/musea_in_transitiedef.pdf)

Niet blijven hangen in experimenten

De transitie waarmee musea te maken hebben, ontstaat door snel openvolgende veranderingen in economie, cultuur en technologie. Die snelheid maakt het voor musea moeilijk om de juiste keuzes te maken. Toch is het van levensbelang goed op die veranderingen te reageren. Dit is echter niet vanzelfsprekend voor een traditionele creatieve 'industrie' als de museale wereld. Met *Musea in transitie. Rollen van betekenis* biedt Stichting Erfgoed Nederland musea een aantal strategieën waarmee ze – opnieuw – een rol van betekenis kunnen vinden.

Natasja Wehman definieert de volgende rollen voor musea: *validator*: het museum als kennis- en informatiedeskundige; *laborant*: het museum als laboratorium; *community curator*: het museum van maatschappelijke betekenis; *netwerker*: het museum als netwerk; en *innovator*: het museum als totaalconcept.

Deze rollen kunnen door musea gebruikt worden als inspiratiebronnen of als doelen op zich. Op strategisch niveau slaagt *Musea in transitie* er, met de definitie van de bovenstaande rollen, goed in de verschillende mogelijkheden voor musea uiteen te zetten. De praktijkvoorbeelden laten echter ook zien dat de echte uitdaging ligt in het kiezen uit het veelvoud aan opties bij een beperkt budget. Beginnen we intern? Of juist met een flitsende website? Zetten we de nieuwe mogelijkheden in voor educatie of voor entertainment? Maken we zelf een *community* of gebruiken we een bestaande? Is dit een klus voor de stagiair of voor de directeur?

Niet alleen het kiezen van een nieuwe rol voor het museum zelf, maar ook de herdefiniëring van de rollen van de museummedewerkers is belangrijk. Als een museum bijvoorbeeld kiest voor een rol als *community curator* zal de gehele organisatie erop ingesteld moeten zijn om kennis te delen met de buitenwereld. Vervolgens zijn er nieuwe functies nodig zoals een *community manager*.

Het definiëren van een nieuwe rol helpt musea dus bij het bepalen van een doel. Om dit doel te bereiken moeten echter ook de stappen voor het succesvol vervullen van deze rol worden bepaald. Vraag je af: waar doe ik dit voor? Wat en wie wil ik bereiken? Meer (web)bezoekers? Inkomsten? Discussie?

Marc Jacobs, adviseur Cultuur voor het Interprovinciaal Overleg (IPO), stelt dat je, om in aanmerking te komen voor subsidies, niet alleen je eigen doel scherp moet hebben, maar ook de doelen van beleidsmakers.

Uit de ervaringen van Saskia Bak (directeur Fries Museum) en Hans Buurman (zakelijk leider Haags Gemeentemuseum) blijkt hoe

belangrijk het is om eerst intern de zaken goed op orde te hebben. Hoe wil je gestructureerd en efficiënt informatie delen met de buitenwereld als dit intern niet eens mogelijk is? Dat dit moeilijk is, bleek ook uit mijn ervaringen bij diverse organisaties binnen en buiten de culturele sector. Hier zorgden het automatiseren van processen en het beschikbaar maken van kennis binnen de organisatie ervoor dat medewerkers de tijd en middelen kregen om informatie ook naar buiten te brengen.

Deze bundel geeft aanleiding tot discussie. De kans is echter reëel dat deze resulteert in meer vragen en geen antwoorden.

De auteurs moedigen musea aan te experimenteren. Dat ondersteun ik, maar blijf daarbij niet hangen in een experimentele fase. Hiervoor ontbreekt de tijd. Maak dus nu slimme keuzes.

▲

Tom Rovers, consultant online samenwerking en communicatie bij Sparked, en afgestudeerd in Cultural Economics & Cultural Entrepreneurship aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

